

การศึกษาอัตลักษณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง
จังหวัดสมุทรปราการ

Identities Study for Promoting Cultural Tourism in Bua Roi Temple Bang Sao
Thong District, Samutprakarn Province

พันธุรวี ฒ ลำพูน*, วริยา ภัทรภิญโญพงศ์, อัญชลี สมใจ, สรिता ศรีสุวรรณ, บงกช เดชมิตร

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

*Email : daopanrawee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ เจ้าอาวาสและพระสงฆ์ที่จำพรรษาในวัดบัวโรย ประชาชนชุมชน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง ผู้นำชุมชน ประชาชนท้องถิ่นที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับวัดบัวโรย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เชื่อมโยงข้อมูล และสรุปผล ผลการวิจัยพบว่าอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยประกอบด้วย 1) อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ได้แก่ หลวงพ่อเพชร 2) อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์หรือความงามได้แก่ ความสวยงามของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดบัวโรย 3) อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสังคมได้แก่ งานประจำปีวัดบัวโรย (กิจกรรมสักการะหลวงพ่อเพชร และงานฉลองพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย) และ 4) อัตลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่ วิถีชีวิตริมคลองบางเสาธงที่ติดกับวัดบัวโรย ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ให้กับวัดบัวโรยในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งมีพื้นฐานจากการความโดดเด่นของวัดบัวโรยเอง นอกจากนี้ข้อมูลจากการศึกษาสามารถนำไปจัดทำคลังข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นปัจจัยในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการส่งเสริมให้สังคมท้องถิ่นมีการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมต่อไป

คำสำคัญ : อัตลักษณ์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดบัวโรย

Abstract

This research aims to study the identity of Wat Bua Roi, Bang Sao Thong District, Samut Prakan Province to promote cultural tourism. A qualitative method was employed by collecting data from in-depth interviews. The key informants included the abbot and monks who spent the Buddhist Lent at Bua Roi Temple, community scholars, the president and officials of the Bang Sao Thong Subdistrict Administrative Organization, community leaders, and local people. Data analysis used content analysis by linking the data and concluding the results. The results showed that the identities of Wat Bua Roi consisted of 1) historical identity is Luang Por Petch Buddha image 2) the aesthetic or beauty value identity is the aesthetics of sacred things in Wat Bua Roi 3) Social value

identity is annual event at Wat Bua Roi (activities such as paying respect to Luang Pho Phet and the celebration of Phra Maha Chedi Sri Bua Roi) and 4) environmental identity, way of life along the Bang Sao Thong canal adjacent to Bua Roi Temple. The results of the study can be constructively useful for Wat Bua Roi in driving cultural tourism based on the prominence of Wat Bua Roi itself. In addition, the data from the study can be used to create resources and basic information of Bua Roi Temple as a cultural tourist attraction. Moreover, the research data contributes to the development of cultural tourism and promoting local societies to preserve cultural heritage.

Keywords : Identity, Cultural Tourism, Bua Roi Temple

บทนำ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) ได้กำหนดเป้าหมายจากการท่องเที่ยวของประเทศไทยไม่ต่ำกว่า 3 ล้านล้านบาท และอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (THE TRAVEL & TOURISM COMPETITIVE INDEX : TTCI) ไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 30 โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องของการท่องเที่ยว ได้แก่ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันอย่างยั่งยืน เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ โดยส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชนเพื่อกระจายรายได้สู่คนในชุมชนอย่างเป็นธรรม สนับสนุนให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากยิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ และลดการรั่วไหลของเงินตราออกนอกประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่สามารถเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของประเทศไทย การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมุ่งเน้นการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้รับความรู้จากการศึกษาความเชื่อ ความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว ในยุคปัจจุบัน การแข่งขันในตลาดโลกได้ให้ความสำคัญในการนำเอาวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในตัวผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตนจำหน่ายเพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง ซึ่งสอดคล้องกับกระแสเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว (2556) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยววัฒนธรรมไว้ว่าเป็นการศึกษาหาความรู้ในพื้นที่หรือบริเวณที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาทางสังคมและมนุษย์ผ่านทางประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม องค์ความรู้ และการให้คุณค่าของสังคม โดยสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าหรือสภาพแวดล้อมอย่างธรรมชาติ ที่สามารถแสดงออกให้เห็นถึงความสวยงามและประโยชน์ที่ได้รับจากธรรมชาติ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือขนบธรรมเนียมประเพณี การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนับเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ได้นำเอา

วัฒนธรรมมาเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรม และสัมผัสวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่นั้น รวมถึงชื่อของที่ระลึกที่เป็นงานหัตถกรรมละงานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในพื้นที่นั้น

ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสามารถขับเคลื่อน โดยการใช้อัตลักษณ์ของสถานที่นั้นที่ได้แสดงออกผ่านประวัติศาสตร์ สุนทรียภาพ สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจที่จะมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นๆ อัตลักษณ์ อนุสัญญา เพื่อองฟูสกุล (2546, น.16) ได้กล่าวว่า “อัตลักษณ์” หมายถึงคุณลักษณะเฉพาะตัวซึ่งบ่งชี้ถึงคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล สังคม ชุมชนหรือประเทศนั้น ๆ อาจรวมถึง เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่น และศาสนา ฯลฯ ซึ่งมีคุณลักษณะแตกต่างจากสังคมอื่น ๆ หรือเป็นลักษณะที่ไม่เหมือนกับของผู้อื่นๆ อัตลักษณ์ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือหรือกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะตัวหรือจุดเด่นเฉพาะคน บุคคล องค์กรหรือสถานที่เพื่อให้เห็นเป็นที่รู้จักและดึงดูดความสนใจจากกลุ่มเป้าหมาย (เบญจวรรณ สุพันธ์ทอง, 2555)

จังหวัดสมุทรปราการที่ถือว่าเป็นเมืองหลักทางการท่องเที่ยวเนื่องจากเป็นที่ตั้งของสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าออกเป็นจำนวนมาก ประกอบกับมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งทางประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ ประเพณี และวัฒนธรรม ตำบลบางเสาธงเป็นตำบลหนึ่งที่ตั้งอยู่ในอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีพื้นที่ใกล้กับสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ และมีสถานที่สำคัญที่น่าสนใจอยู่มากมาย ทั้งสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม หนึ่งในนั้นคือ “วัดบัวโรย” วัดบัวโรยเป็นวัดเก่าแก่ที่มีศักยภาพในด้าน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดบัวโรยมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและน่าสนใจ รวมถึงมีโบราณสถาน และ โบราณวัตถุ สิ่งก่อสร้างทางพุทธศาสนาที่งดงามและทรงคุณค่า รวมถึงพิพิธภัณฑ์ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่รวบรวม ศิลปวัตถุของวัดและชุมชน ทำให้วัดบัวโรยมีความโดดเด่นในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

วัดบัวโรยถือว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการที่น่าสนใจในการศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ เนื่องจากเป็นวัดที่มีความเก่าแก่ มีประวัติความเป็นมายาวนาน มีปูชนียสถานและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญ อีกทั้งเป็นที่ตั้งของแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมของชุมชนอันได้แก่ พิพิธภัณฑ์วัดบัวโรย ซึ่งการศึกษาอัตลักษณ์จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น และแตกต่าง เกิดอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเอง ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย โดยใช้หลักการประเมินจากกฎบัตรเบอร์รา (Burra Charter) ของอิคอมอสออสเตรเลีย (International Council on Monuments and Sites: ICOMOS Australia) เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการวิจัย (Australia ICOMOS International Council of Monuments and Site, 1999, p. 12) อันประกอบด้วยคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Value) คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ (Historical Value) คุณค่าด้านสังคม (Social Value) คุณค่าด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Value) เพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านอัตลักษณ์ในมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อให้มีทรัพยากรและคลังข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งท่องเที่ยว เป็นปัจจัยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว การตลาดทางการท่องเที่ยว การสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง การส่งเสริมให้สังคมท้องถิ่นมีการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความสามารถในการจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยว

จากฐานทรัพยากรในท้องถิ่น อีกทั้งจะได้รับการอนุรักษ์ สืบทอด ถ่ายทอดและพัฒนาส่งมอบเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ตกทอดสู่รุ่นลูกหลานสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระสงฆ์ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย ครูโรงเรียนวัดบัวโรย ผู้นำชุมชน และชาวบ้าน เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยมีกระบวนการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) หรือข้อมูลที่มีผู้เรียบเรียงและรวบรวมไว้แล้ว โดย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ได้แก่ การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม อัตลักษณ์และคุณค่าความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรม ข้อมูลทั่วไปของวัดบัวโรย เป็นต้น

2. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยลงพื้นที่สำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ วิธีการสังเกต และ สัมภาษณ์เป็นหลักจากคนในชุมชน ประธานกลุ่มชุมชน และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกประชาชนผู้ที่มีความรู้ ความ เข้าใจ ภูมิล่านาอยู่บริเวณรอบวัดบัวโรย จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การสังเกต (observation) ซึ่งผู้วิจัยใช้การสังเกต 2 แบบ คือการสังเกตแบบไม่มีมีส่วนร่วมสำหรับสังเกต สภาพทั่วไปของวัดในระยะแรกของการวิจัย และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการเข้าไปร่วมกิจกรรมกับวัด

2.2 การสัมภาษณ์ (interview) เจาะลึกประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นตัวตนที่มีลักษณะที่โดดเด่นของวัด บัวโรย จังหวัดสมุทรปราการ โดยสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มซึ่ง ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ 2 แบบ คือ

2.2.1 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) ใช้ควบคู่กับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เห็นภาพและเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมของวัดบัวโรย จังหวัดสมุทรปราการ ในระยะแรกของการวิจัย

2.2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย เจ้าอาวาส พระสงฆ์ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัว โรย ครูโรงเรียนวัดบัวโรยกลุ่มผู้นำชุมชน และชาวบ้านในพื้นที่ชุมชนใกล้เคียงวัดบัวโรย จังหวัดสมุทรปราการ นอกจากนั้น ยังใช้เครื่องมืออื่น ๆ เช่น การจดบันทึกภาคสนาม การบันทึกเสียง และการถ่ายภาพนิ่ง โดยการบันทึกเสียงใช้สำหรับการ สัมภาษณ์บุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ส่วนการถ่ายภาพนิ่ง ใช้สำหรับบันทึกภาพ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของ

ชุมชน ตลอดจนอัตลักษณ์ต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ฯลฯ ตามประเด็นของการวิจัย

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อประกอบการสรุป และอภิปรายผล เพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์วัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) ด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (method triangulation) ซึ่งเป็นการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย ด้วยวิธีการสังเกต และการสัมภาษณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้นำชุมชน ได้แก่ พระครูปลัด ดร. วิสุทธิ์ นริสโรดม เจ้าอาวาสวัดบัวโรยและพระสงฆ์ที่จำพรรษาในวัดบัวโรย คุณสุนทร ชื่นพัก ปรานัญชุมชน คุณธนภุช แก้วเจริญ ผู้นำชุมชน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และ Snowball Sampling
2. หน่วยงานภาครัฐผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับวัดบัวโรย ได้แก่ คุณเกษม แซ่ลี นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง คุณบุญชู ประมาตกร ผู้อำนวยการกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง ผู้อำนวยการนิเทศา รัตนา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย และครูอาจารย์โรงเรียนวัดบัวโรย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง
3. บุคคลทั่วไป ได้แก่ ประชาชนและผู้ประกอบการบริเวณชุมชนวัดบัวโรย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยนี้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย โดยได้แบ่งการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์เป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกเป็นการเก็บข้อมูลในเบื้องต้นต้องการทราบบริบทในภาพรวมของวัดบัวโรย การเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 ต้องการทราบถึงข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งแรกมาสกัดเป็นข้อคำถาม และทำการสัมภาษณ์อีกครั้ง เพื่อให้ทราบถึงอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์หรือความงาม อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสังคม อัตลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อม และอัตลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดของวัด

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสำรวจภาคสนาม การสำรวจเอกสาร และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และแบบไม่มีส่วนร่วม มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้หลักการของ Baptiste (2001) กำหนดว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมีหลักการดำเนินการร่วมกันอยู่ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) การกำหนดวิธีการที่จะใช้วิเคราะห์ (2) จัดระบบจำแนกข้อมูล (3) ทำการเชื่อมโยงกลุ่มข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกันและ (4) นำเสนอผลการวิเคราะห์

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของวัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ “วัดบัวโรย” สร้างเมื่อ พ.ศ. 2430 โดยมีนายโชติ นางคล้อย โชติช่วง เป็นผู้ดำเนินการสร้างวัดได้ขนานนามว่า " วัดโชติบัว " เพื่อเป็นเกียรติอนุสรณ์และศักดิ์ศรีแก่ผู้สร้าง และเนื่องจากสถานที่สร้างเป็นที่ราบลุ่มมากมายด้วยลำคลองและท้องทุ่ง ทำให้มีดอกบัวหลวงเกิดขึ้นในพื้นที่รอบ ๆ บริเวณวัดอยู่เป็นจำนวนมาก และ ต่อมาได้เรียกเพี้ยนไปเป็น “วัดชวดบัว” เพราะตั้งอยู่ริมคลองชวดบัวทางทิศเหนือ บางตำนานก็เล่าสืบต่อกันว่าที่เรียกว่าวัดบัวโรยนั้นเพราะเกี่ยวเนื่องมาจาก ประเพณีโยนบัวของอำเภอบางพลี ในทุก ๆ ปีสาธุชนชาววัดชวดบัวในขณะนั้นจะเก็บบัวหลวง และพากันล่องเรือเพื่อไปร่วมงานประเพณีโยนบัว และนำดอกบัวของตนมีสการหลวงพ่อด แต่เนื่องจากระยะทางจากบ้านชวดบัวไปสู่อำเภอบางพลี ใช้ระยะเวลาในการเดินทางนาน ทำให้ดอกบัวหลวงที่เก็บไป เพื่อนมัสการหลวงพ่อดเพียงเฉาโรยโรย ครั้นสาธุชนชาวบางพลีเห็นดอกบัวที่สาธุชนชาวชวดบัวนำมาเกี่ยวเฉาโรยโรย ก็พากันเรียกชาวชวดบัวว่า “ชาวบัวโรย” กันสืบมา วัดชวดบัวจึงถูกขนานนามว่า วัดบัวโรย ตามคำเรียกของชาวบางพลีตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

วัดบัวโรยมีปูชนียสถานและปูชนียวัตถุที่สำคัญ ได้แก่ อุโบสถ สร้างโดยคุณพ่อล้อม คุณแม่โหมต พิกอุดม คหบดีชาวบางปะกอกออกทุนสร้างและชักชวนสาธุชนผู้ศรัทธาในพระพุทธศาสนา ร่วมบริจาคเงินสร้าง ลักษณะอุโบสถเป็นศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์สร้างด้วยไม้สักทั้งหลังที่นิยมกันในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) ถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) และได้ขอพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อปี พ.ศ. 2457 และผูกพัทธสีมาในปีเดียวกัน กระเบื้องที่ใช้มุงหลังคานั้นสั่งมาจากประเทศสิงคโปร์ ภายในมีพระประธาน คือหลวงพ่อกุศรี หล่อด้วยโลหะทองเหลือง ปางมารวิชัย จิตรกรรมฝาผนังเป็นเรื่องราวของ ทศชาติชาดก และภาพพุทธประวัติ ด้านหน้าพระอุโบสถมีต้นสะตือขนาดใหญ่ 2 ต้น ซึ่งถือเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์และเก่าแก่คู่วัดบัวโรยแห่งนี้มาช้านาน พระมณฑป สร้างโดยนายสุทิน กลับเจริญ และศรัทธาจากญาติโยมเมื่อปี พ.ศ. 2514 ในอดีตเป็นที่ประดิษฐานรูปเหมือนของอดีตเจ้าอาวาสทุก ๆ รูป มหาเจดีย์ศรีบัวโรย สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2557 เป็นมหาเจดีย์ที่ทำด้วยสีทองเหลืองอร่าม สร้างโดยอดีตเจ้าอาวาส พระครูโกมุทธรรณธาดา (ชิต คุรุชโม โตะเจริญ) ได้ให้นามไว้ว่า “มหาเจดีย์ศรีบัวโรย” ภายในเจดีย์ได้ประดิษฐานพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์พระนามว่า “หลวงพ่อเพชร” ซึ่งมีพุทธลักษณะเป็นปางจงกรม ห่มจีวรลายดอกพิกุล พิพิธภัณฑสถานและหอมรดกแห่งความทรงจำ เป็นสถานที่รวบรวมศิลปวัตถุ ของวัดและชุมชนวัดบัวโรย เป็นอาคาร 2 ชั้น เดิมเป็นศาลาการเปรียญ หอฉัน หอสวดมนต์ ปัจจุบันอาคารชั้นล่างเป็นหอฉันและเป็นอาคารแสดงภาพถ่ายในอดีต ส่วนอาคารชั้น 2 ใช้แสดงโบราณวัตถุ คุรุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ทรงคุณค่า พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2552 โดยความเห็นชอบจาก หลวงพ่อพระครูโกมุทธรรณธาดา (เจ้าอาวาสรูปที่ 6) เพื่ออนุรักษ์ และเก็บรักษาโบราณวัตถุต่าง ๆ และยังเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชน ในด้านการศึกษา ทางวัดได้เปิดสอนพระปริยัติธรรมที่เป็นพระภิกษุ โรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์ เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2517 นอกจากนี้ยังได้สนับสนุนการศึกษาของชาติ โดยให้ทางราชการสร้างโรงเรียนประชาบาลสอนระดับประถมศึกษาขึ้นในวัด ซึ่งแต่เดิมได้อาศัยศาลาการเปรียญเป็นที่สอนหนังสือ นอกจากวัดมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ยังเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้านในชุมชนและยังเป็นพื้นที่ที่ยังบอกเล่าถึงวิถีชีวิตและมีอัตลักษณ์เฉพาะ

อัตลักษณ์ของวัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษาพบว่าอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยประกอบด้วย 1) อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ (Historical Significance) ได้แก่ หลวงพ่อเพชร 2) อัตลักษณ์

ด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์หรือความงาม (Aesthetic Significance) ได้แก่ ความสวยงามของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดบัวโรย 3) อรรถลักษณะด้านคุณค่าทางสังคม (Social Significance) ได้แก่ งานประจำปีวัดบัวโรย (กิจกรรมสักการะหลวงพ่อพเพชร และงานฉลองพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย) และ 4) อรรถลักษณะด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Significance) ได้แก่ วิถีชีวิตริมคลองบางเสาะงที่ติดกับวัดบัวโรย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) **อรรถลักษณะของวัดบัวโรยด้านประวัติศาสตร์ (Historical Significance) ได้แก่ หลวงพ่อพเพชร** วัดบัวโรยมีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนคือ “หลวงพ่อพเพชร” ซึ่งมีพุทธลักษณะเป็นปางจกกรม จีวรลายดอกพิกุลและเป็นปางที่ไม่ปรากฏในพื้นที่อื่น เชื่อว่าเป็นพระพุทธรูปที่มีเพียงองค์เดียวในจังหวัดสมุทรปราการ ศิลปะรัตนโกสินทร์ตอนต้น สร้างโดยนายขุน (ไม่ทราบนามสกุล) ชาวบางปะกอก เมื่อพ.ศ. 2456 หลวงพ่อพเพชรมีความศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เลื่องลือของคนชุมชนบัวโรยมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยเฉพาะความศักดิ์สิทธิ์ในเรื่องโรคกลาก

2) **อรรถลักษณะด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์หรือความงาม (Aesthetic Significance) ได้แก่ ความสวยงามของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดบัวโรย** วัดบัวโรยถือเป็นวัดเก่าแก่ที่มีความผูกพันยาวนานต่อการเป็นพื้นที่ของชุมชนตั้งแต่ 133 ปีที่แล้วซึ่งการสัญจรยังใช้เรือในการสัญจรทางน้ำอยู่ ดังนั้นในส่วนของการปลูกสร้างจึงอยู่ใจกลางชุมชนที่ยังทำการเกษตรกรรม และอยู่ติดกับลำคลองที่ล้อมรอบ โดยมีอาณาเขต ทิศเหนือติดต่อกับคลองชวดบัว ทิศใต้ติดต่อกับที่นาเอกชน ทิศตะวันออกติดต่อกับที่นาเอกชน ทิศตะวันตกติดต่อกับคลองบางเสาะง ทำให้หากมองจากด้านนอกจะเห็นองค์เจดีย์มหาเจดีย์ศรีบัวโรย และหลังคาของศาลาการเปรียญ โดดเด่นคล้ายอยู่ใจกลางท้องทุ่งนาและตั้งอยู่บนเกาะกลางน้ำถือเป็นสุนทรียศาสตร์อย่างหนึ่งจากสภาพแวดล้อมโดยรอบที่เอื้ออำนวย พื้นที่ของวัดมีความกว้างขวาง โดยมีที่ดินเนื้อที่ถึง 17 ไร่ 2 งาน 28 ตารางวา ปรากฏสิ่งปลูกสร้างในหลายยุคสมัยรวมกัน สิ่งปลูกสร้างตั้งแต่สมัยโบราณที่มาพร้อมวัดเริ่มก่อตั้ง ได้แก่ อุโบสถ และหอรบขัง จนถึงสิ่งปลูกสร้างที่ไว้รองรับผู้คนที่มาทำบุญและปฏิบัติศาสนกิจอย่างศาลาการเปรียญที่สร้างใหม่อย่างมั่นคงแข็งแรงเพื่อให้รองรับผู้คนได้จำนวนมาก พระมณฑปที่สร้างขึ้นเพื่อประดิษฐานรูปหล่อของเจ้าอาวาสรูปก่อนๆ หรือมหาเจดีย์ศรีบัวโรยสีทองอร่าม ที่สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2557 ทำให้วัดบัวโรยเป็นพื้นที่ที่มีความผสมผสานทางศิลปกรรมที่หลากหลาย ก่อให้เกิดสุนทรียศาสตร์ของพื้นที่ทางวัฒนธรรม

3) **อรรถลักษณะด้านคุณค่าทางสังคม (Social Significance) ได้แก่ งานประจำปีวัดบัวโรย (กิจกรรมสักการะหลวงพ่อพเพชร และงานฉลองพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย)** วัดบัวโรยได้ดำเนินกิจกรรมและประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาตลอดทั้งปี ทั้งกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมการอบรมทางพระพุทธศาสนาและการใช้ชีวิต กิจกรรมช่วยเหลือชุมชน และกิจกรรมต่างๆที่เป็นศูนย์รวมของชุมชน งานประจำปีวัดบัวโรยซึ่งเป็นงานที่จัดขึ้นเป็นประจำช่วงปลายเดือนมกราคมของทุกปีถือเป็นอรรถลักษณะด้านคุณค่าทางสังคมของวัดบัวโรย โดยมีกิจกรรมภายในงานมากมายไม่ว่าจะเป็น การฉลองพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย กิจกรรมสักการะหลวงพ่อพเพชร กิจกรรมปิดทอง-ไหว้พระ ถวายสังฆทาน ถวายผ้าป่าครอบครว การออกบ้านแสดงสินค้า การแสดงบนเวทีจากศิลปินที่มีชื่อเสียง ซึ่งงานประจำปีวัดบัวโรยนับได้ว่า เป็นงานที่ได้รับความสนใจทั้งจากชาวชุมชนในพื้นที่และคนนอกพื้นที่

4) **อรรถลักษณะด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Significance) ได้แก่ วิถีชีวิตริมคลองบางเสาะงที่ติดกับวัดบัวโรย** วิถีชีวิตริมคลองและทัศนียภาพที่ปลอดภัยทั้งในเขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส และเขตธรณีสงฆ์ของวัด

บัวโรยได้มีการจัดสรรพื้นที่อย่างเหมาะสมและสมดุลทั้งสิ่งปลูกสร้างและสิ่งแวดล้อม มีความเป็นระเบียบสวยงาม กว้างขวาง สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของวัดบัวโรยเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีท้องทุ่งนารายล้อมด้วยต้นสน มะพร้าว กล้าย และต้นมะม่วง ทรัพยากรทางธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ มีระบบนิเวศตามธรรมชาติทั้งในน้ำและบนบก และยังมี ความหลากหลายทางชีวภาพเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ซึ่งสามารถเดินทางมาที่วัดได้ทั้งทาง รถยนต์และทางเรือ วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจชุมชน อีกทั้งวัดต้องการเป็นต้นแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อให้ ประชาชนในชุมชนหันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อม จึงเป็นที่มาของการส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย เพื่อนำอัตลักษณ์ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดบัวโรยที่มาจากพื้นฐานหรือความโดดเด่นของตัววัดบัวโรยเอง จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ว่าวัดบัวโรยมีอัตลักษณ์ที่ควรส่งเสริมให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าและพัฒนาเป็น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสามารถนำอัตลักษณ์ไปใช้สื่อสารนำเสนอผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยทั้งในกลุ่มของชาวบ้าน และนักท่องเที่ยว โดยอัตลักษณ์ที่ค้นพบจาก การศึกษาแบ่งออกเป็น 1) อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ (Historical Significance) ได้แก่ หลวงพ่อเพชร 2) อัต ลักษณ์ด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์หรือความงาม (Aesthetic Significance) ได้แก่ ความสวยงามของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภายในวัดบัวโรย 3) อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสังคม (Social Significance) ได้แก่ งานประจำปีวัดบัวโรย (กิจกรรม สักการะหลวงพ่อเพชร และงานฉลองพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย) และ 4) อัตลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Significance) ได้แก่ วิถีชีวิตริมคลองบางเสาธงที่ติดกับวัดบัวโรย ซึ่งอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยที่ได้จากการศึกษานี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูสังฆรักษ์อนุรักษ์ ธีรสุโก และปราโมทย์ ยอดแก้ว (2560) ซึ่งได้ทำการศึกษา เกี่ยวกับอัตลักษณ์การท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในสังคมไทย ผลวิจัยพบว่าอัตลักษณ์การท่องเที่ยวทาง พระพุทธศาสนาเป็นรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวตามลักษณะเฉพาะของกระบวนการจัดการที่แตกต่างกันไปในการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาของในแต่ละวัดใน 5 ด้าน คือ การให้ความสำคัญกับการไหว้พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ การส่งเสริมการปฏิบัติธรรม การมีพุทธศิลป์ที่งดงาม การจัดที่พักผ่อนหย่อนใจเพื่อให้เกิดความสงบร่มรื่น และการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งวัดบัวโรยมีอัตลักษณ์ครบทั้ง 5 ด้านดังกล่าวที่สามารถ นำไปใช้ในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามลักษณะเฉพาะของวัดเอง ได้แก่ หลวงพ่อเพชร พระพุทธรูป ศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านเคารพนับถือ กิจกรรมการปฏิบัติธรรมและงานบุญต่างๆที่ทางวัดได้จัดขึ้น มหาเจดีย์ศรีบัวโรยซึ่ง แสดงถึงความสวยงามทางพุทธศิลป์ สถานที่ตั้งของวัดซึ่งติดริมคลอง และสภาพแวดล้อมของวัดซึ่งมีความ สวยงามและร่มรื่น นอกจากนี้ทางวัดบัวโรยมีพิพิธภัณฑ์ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตชุมชน

นอกจากนี้การศึกษาอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยสามารถนำไปใช้ในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวและสร้างความ ภาควิชาใจให้กับชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของประไพพิมพ์ พานิชสมัย (2560) เรื่อง “การออกแบบอัตลักษณ์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชนท่าแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ที่พบว่าอัตลักษณ์การท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม ทั้งด้านวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ สถาปัตยกรรม ความเชื่อ และศาสนา ล้วนเป็น สัญลักษณ์ที่บ่งชี้ถึงความ เป็นมาที่สำคัญของรากเหง้า สร้างความภาคภูมิใจให้แก่คนในชุมชน อีกทั้งยังสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมก่อให้เกิดรายได้สร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรชัย โจรนพทิพย์ (2548)

ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์ชุมชนและการพัฒนาการท่องเที่ยว เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า สัมพันธวงศ์เป็นเขตชั้นในที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยเอกลักษณ์ด้านกายภาพ ได้แก่ ลักษณะอาคารและสิ่งปลูกสร้าง อาทิ วัดไตรมิตรวิทยาราม ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของเมืองและการเข้าถึงพื้นที่ได้สะดวก เอกลักษณ์ทางสังคมวัฒนธรรม ได้แก่ วิถีชีวิตชาวจีน ประเพณีและวัฒนธรรม และงานเทศกาลต่างๆ ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่

นอกจากนี้หากวัดบัวโรยมีการนำอัตลักษณ์ของสถานที่มาเผยแพร่ให้ชัดเจน สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวประสงค์จะเดินทางมาเพื่อสัมผัสถึงวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากวิถีชีวิตของตนเองได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสุติภักดิ์ แหมทอง ญาณินทร์ รักษวงศ์วาน กมลาค ภูวนาธิปพงศ์ และพุทธชาติ แผนสมบุญ (2560) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์กับการท่องเที่ยว : ศึกษาการนำอัตลักษณ์มาใช้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของแหล่งมรดกโลก เมืองหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาวผ่านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเมืองหลวงพระบาง 3 ประเภทคือ สถาปัตยกรรม ตลาดมืดและสินค้าหัตถกรรม และนาฏศิลป์แห่งราชสำนักหลวงพระบาง ผลการวิจัยพบว่า 1) อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมทั้ง 3 ประเภทมีบทบาทบางส่วนที่ไปในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน คือ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสเป็นการสร้างประสบการณ์อันแตกต่างไปจากวิถีชีวิตปกติของตน และบทบาทในการเป็น “สิ่งที่แสดงถึงวัฒนธรรม” ตามวิถีทางของชาวเมืองหลวงพระบางให้กับนักท่องเที่ยว แต่ในขณะเดียวกัน ในแต่ละอัตลักษณ์วัฒนธรรมต่างก็มีบทบาทเฉพาะของตนเองที่เป็นเอกลักษณ์ในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเมืองหลวงพระบาง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้อธิบายไว้ในข้างต้นสามารถให้ประโยชน์ทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติที่นักวิชาการและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ สามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุง พัฒนา หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ในด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงอัตลักษณ์ที่แสดงถึงคุณค่าความสำคัญทางวัฒนธรรมของวัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีประโยชน์ต่อผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งในระดับวัดบัวโรย ระดับอำเภอบางเสาธง และจังหวัดสมุทรปราการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยการจัดการด้านการสื่อความหมายท่องเที่ยว และการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยววัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการมากขึ้น อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนในท้องถิ่นหันมาให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอันจะเป็นการช่วยให้เกิดการเพิ่มรายได้และการสร้างมูลค่าจากแหล่งท่องเที่ยวก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต่อไป

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้อัตลักษณ์ของพื้นที่ชุมชนโดยรอบวัดบัวโรย เพื่อเป็นข้อมูลในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของวัดบัวโรย และเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่ใกล้เคียง

เอกสารอ้างอิง

- ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. (2556). *แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม*. ค้นคืนจาก <http://tourism-dan1.blogspot.com/>
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2540). *การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เบญจวรรณ สุพรรณอ่างทอง. (2555). *การใช้อัตลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดอุดรธานี*.
วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.
- ประไพพิมพ์ พานิชสมัย. (2560). *การออกแบบอัตลักษณ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชนท่าแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.
- พระครูสังฆรักษ์อนุรักษ์ ชีรสกโก และปราโมทย์ ยอดแก้ว. (2560). *อัตลักษณ์การท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนา: ตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติเพื่อความยั่งยืนตามวิถีพุทธ*. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*. 13(1), 256-267.
- พระครูวิสุทธิ. (2562, 7 เมษายน). *พระอาจารย์แดน ออกเยี่ยมเยียนและมอบสิ่งของให้กับคนเฒ่าคนแก่ ผู้ป่วยติดเตียงที่ไม่สามารถเดินทางมาทำบุญที่วัดได้*. ค้นคืนจาก <https://www.facebook.com/somyos2500/>
- พระมหาชุตีภักดิ์ แหมทอง ญาณินทร์ รักวงศ์วาน กมลาค ภูวนาธิปพงศ์ และพุทธชาติ แผนสมบุญ. (2560). *อัตลักษณ์กับการท่องเที่ยว : ศึกษาการนำอัตลักษณ์มาใช้ในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของแหล่งมรดกโลก เมืองหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พวงชมพู ไชยอาลา แสงรุ่ง เรื่องโรจน์. (2559) *เรื่องอัตลักษณ์และการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านสระบัว*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 10(3), 121 – 135.
- วรชัย โรจนพรทิพย์. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์ชุมชน และการพัฒนาการท่องเที่ยวเขตลุ่มพื้นวงค์ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12*. ค้นคืนจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
- อภิญา เพ็องฟูสกุล (2546). *อัตลักษณ์*. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- Australia ICOMOS International Council of Monuments and Site. (1999). *The Burra Charter: The Australia ICOMOS Charter for Places of Cultural Significance 1999*. Retrieved from https://australia.icomos.org/wp-content/uploads/BURRA_CHARTER.pdf
- Baptiste, I. (2001). Qualitative data analysis: Common phases, strategic differences. *Forum Qualitative Sozialforschung/Forum: Qualitative Social Research*. Retrieved from <https://doi.org/10.17169/fqs-2.3.917>

สัมภาษณ์

เกษม แซ่ลี่. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง. (24 ธันวาคม 2562). สัมภาษณ์.

จำเรียง ต้นตระกูล. (24 สิงหาคม 2563). สัมภาษณ์.

เจ็ด คอนนา. (25 สิงหาคม 2563). สัมภาษณ์.

นงนุช พันธุ์ประเสริฐ. (21 สิงหาคม 2563). สัมภาษณ์.

นิตยา รัตนา. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย. (30 มิถุนายน 2563). สัมภาษณ์.

บุญชู ประมาต. ผู้อำนวยการกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง. (24 ธันวาคม 2562). สัมภาษณ์.

บุญชู ประมาต. ผู้อำนวยการกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง. (21 สิงหาคม 2563). สัมภาษณ์.

ปนัดดา นิลคง. (24 มิถุนายน 2563). สัมภาษณ์.

พระฐานุพงศ์ สุภัทโท. (21 สิงหาคม 2563). สัมภาษณ์.

พระบุญชู ประภาโส. (21 สิงหาคม 2563). สัมภาษณ์.

พระครูปลัด ดร. วิสุทธิ์ นริสโรม. เจ้าอาวาสวัดบัวโรย. (18 มิถุนายน 2563). สัมภาษณ์.

พระอาจารย์สงคราม. (21 สิงหาคม 2563). สัมภาษณ์.

ภราดร สาธรราช. (24 สิงหาคม 2563). สัมภาษณ์.

วินัย พงษ์วัฒน์. (21 สิงหาคม 2563). สัมภาษณ์.

สรารัฐ มิ่งทองคำ. (25 สิงหาคม 2563). สัมภาษณ์.